

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

6 MAI 1947.

6 MEI 1947.

BUDGET - ANNEXE

du Ministère du Budget
pour l'exercice 1947.

AANVULLINGSBEGROTING

van het Ministerie van Begroting
voor het dienstjaar 1947.

ARTICLE 3.

CREDITS AFFERENTS AU MINISTÈRE
DU REEQUIPEMENT NATIONAL

ARTIKEL 3.

KREDIETEN BETREFFENDE HET MINISTERIE
VAN 'S LANDS WEDERUITRUSTING

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA COORDINATION ECONOMIQUE
ET DU REEQUIPEMENT NATIONAL (1)

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE ECONOMISCHE COORDINATIE
EN VOOR 'S LANDS WEDERUITRUSTING (1)

PAR M. ANSEELE.

UITGEBRACHT DOOR DE HEER ANSEELE.

MESDAMES, MESSIEURS,

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Un des problèmes essentiels qui se posent au pays c'est le rééquipement de notre appareil industriel et le rythme avec lequel on procédera au renouvellement de l'outillage, de l'équipement industriel, des méthodes de fabrication.

Een van de hoofdproblemen waarvoor het land zich tans geplaatst ziet, is de wederuitrusting van ons nijverheidsapparaat en het tempo waarmee de vernieuwing van het materieel, van de nijverheidsuitrusting en van de fabricagemethodes zal worden doorgedreven.

(1) Composition de la Commission de la Coordination Economique et du Rééquipement National : MM. Marchand, président; Bertrand, Challe, De Clerck, Dehandschutter, de Jonghe d'Ardoye, Deschodt, Gaspar, Heyndrickx, Kofferschläger, Steps, Van Hamme. — Anseele, Buset, Collard, Craeybeekx, Dedoyard, Delattre, Grégoire (Marcel-Hubert), Vercauteren. — Lalmand, Reul. — Kronacker, Muyldermans.

(1) Samenstelling van de Commissie voor de Economische Coördinatie en voor 's Lands Wederuitrusting : de heren Marchand, voorzitter; Bertrand, Challe, De Clerck, Dehandschutter, de Jonghe d'Ardoye, Deschodt, Gaspar, Heyndrickx, Kofferschläger, Steps, Van Hamme. — Anseele, Buset, Collard, Craeybeekx, Dedoyard, Delattre, Grégoire (Marcel-Hubert), Vercauteren. — Lalmand, Reul. — Kronacker, Muyldermans.

Voir :

Zie :

4^{XVIII}bis : Budget.
218, 278 : Amendements.

4^{XVIII}bis : Begroting.
218, 278 : Amendementen.

G.

La création d'un département du rééquipement était dès lors une nécessité. On ne peut que féliciter le Ministre et le personnel du département — qui, en fait, ne constitue qu'un staff technique restreint — en tout 37 unités — pour le travail fourni et les résultats déjà obtenus.

Aussi le budget est resté dans des limites des plus raisonnables. Certaines explications données par le département peuvent éclaircir des postes de ce budget.

Art. 23 et 24. — (Dépenses de personnel). Pour calculer les crédits nécessaires, on s'est basé sur l'effectif à prévoir pour la fin de l'exercice. Cet effectif a été fixé d'accord avec l'Inspection du Budget. Le personnel prévu au cadre ainsi que le nombre d'agents actuellement en fonctions et l'effectif probable au 31 décembre 1947 figurent au tableau comparatif ci-annexé (annexe I).

Pour le personnel en service, il s'indiquait de prendre la dépense réelle. Pour l'effectif à recruter, il a été prévu quelques recrutements au minimum du barème, et 50 % au moins à la moyenne du barème. Même si le crédit devait être diminué de 10 %, il serait encore possible de supporter toutes les dépenses de personnel, à moins que des changements importants ne fussent apportés au cadre.

L'effectif du personnel figurant aux développements est l'effectif au 1er juillet 1946 (conformément aux instructions données par le Département du Budget).

Art. 25. — Honoraires des avocats, avoués, médecins : petite somme pour permettre au Département de faire face à des dépenses imprévues.

Art. 26. — (Prestations spéciales — Primes). Une somme de 170.000 francs est nécessaire pour la liquidation des indemnités revenant aux membres du Cabinet fonctionnaires de l'Etat (MM. Janne et Evalenko) et au personnel de bureau affecté au Cabinet (M. Holsbeeks et cts.). A la Direction Générale, une somme de 40.000 francs est prévue pour les heures supplémentaires des chauffeurs et les prestations spéciales éventuelles du personnel employé.

Art. 27. — Secours éventuels à des membres du personnel qui se trouvent dans une situation malheureuse.

Art. 28. — Eclairage, chauffage, etc. En 1946, presque rien n'a été payé sur cet article. Mais il se pourrait que, en 1947, les Affaires Economiques demandent de payer 1/8e de leurs frais de chauffage, éclairage, eux, etc. Pour évaluer le crédit nécessaire, on s'est basé sur les dépenses faites en 1946 par les Affaires Economiques.

Art. 29. — Toute le mobilier nécessaire en vue de l'aménagement rationnel du 6e étage a été commandé à charge

De oprichting van een departement van wederuitrusting drong zich dan ook op. En wij kunnen de Minister en het personeel van het departement — dat in feite slechts een beperkte technische staf uitmaakt, in totaal 37 personen, — slechts gelukwensen met het gepresteerde werk en met de reeds bekomen resultaten.

De begroting bleef dan ook binnen zeer redelijke perken. Enkele door het departement verstrekte uitleggingen kunnen echter sommige posten van de begroting verduidelijken.

Art. 23 en 24. — (Personeelsuitgaven). Om de nodige kredieten te berekenen, is men uitgegaan van het voor het einde van het dienstjaar te voorzien effectief. Dit effectief werd vastgesteld in overleg met de Inspectie van de Begroting. Het in het kader voorziene personeel, alsmede het aantal tans in dienst zijnde agenten en het vermoedelijk effectief op 31 December 1947, zijn weergegeven in de hierbij gevoegde tabel (bijlage I).

Voor het personeel in functie, diende de werkelijke uitgave genomen. Voor het aan te werven personeel, werden er enkelen genomen tegen het minimum van de weddeschaal en ten minste 50 % tegen het gemiddelde van de weddeschaal. Zelfs indien het krediet met 10 % werd verminderd, zou men nog het hoofd kunnen bieden aan alle personeelsuitgaven, tenzij belangrijke wijzigingen aan het kader moesten gebracht worden.

De in de toelichting opgegeven getalsterkte van het personeel is het effectief op 1 Juli 1946 (overeenkomstig de door het Departement van Begroting gegeven onder-richtingen).

Art. 25. — Honoraria van advocaten, pleitbezorgers en geneesheren : klein bedrag om het Departement in staat te stellen onvoorziene uitgaven te bestrijden.

Art. 26. — (Bijzondere prestaties — Premiën). Een bedrag van 170.000 frank is vereist voor de betaling van de vergoedingen verschuldigd aan de leden van het Kabinet, ambtenaren van de Staat (de heren Janne en Evalenko), en aan het bureau personeel dat aan het Kabinet is gehecht (de heer Holsbeek en cn.). Bij de Algemene Directie is een bedrag voorzien van 40.000 frank voor de overuren van de chauffeurs en de gebeurlijke bijzondere prestaties van het bediendenpersoneel.

Art. 27. — Geburlijke hulp gelden aan leden van het personeel die zich in moeilijke omstandigheden bevinden.

Art. 28. — Verlichting, verwarming, enz. In 1946, werd op die post bijna niets betaald. Maar het zou kunnen gebeuren dat, in 1947, Economische Zaken ons vraagt 1/8^e van hun kosten voor verwarming, verlichting, water, enz., te betalen. Voor de raming van het benodigde krediet is men uitgegaan van de in 1946 door Economische Zaken gedane uitgaven.

Art. 29. — Al de meubelen voor de rationele inrichting van de 6e verdieping werden besteld ten laste van de:

du budget de 1946. En 1947, il restera à passer quelques commandes de moindre importance (porte-manteaux, lampes pour les dactylos, etc.). D'autre part, un crédit de 150.000 francs est demandé pour l'aménagement éventuel de l'hôtel ministériel.

Dépenses effectuées à charge de l'article correspondant du budget de 1946 :

pour l'hôtel du Ministre : quelque 3.000 francs.

pour la Direction Générale :

mobilier en acier fr.	620.000
cloisonnements	236.000
tapisserie 6° ét. + aménagements placards	50.500
raclage parquets	18.000
machine à calculer	47.000
duplicateur	33.000

soit au total fr. 1.004.500

Art. 30. — (Véhicules automobiles) :

entretien et réparation de deux voitures à raison de 2.000 francs par voiture et par mois fr.	48.000
carburants et lubrifiants (18.000 km. par voiture)	27.000
	75.000

Comme le département disposera probablement d'une troisième voiture en 1947, il sera peut-être nécessaire de demander ultérieurement un crédit supplémentaire à cet article. Quant à l'achat de la voiture pour laquelle un bon de priorité sera octroyé, le crédit nécessaire à cette fin sera demandé sous forme d'amendement au budget (rubriques « dépenses diverses » ou « dépenses exceptionnelles »).

Art. 31. — (Fournitures de bureau, O. C. F.). Ce crédit est absolument nécessaire pour couvrir les dépenses de papier, articles de bureau, etc. L'achat de 7 machines à écrire a déjà réduit le crédit disponible à 20.000 francs.

Art. 32. — (L'achat d'ouvrages techniques, abonnements, etc.). En 1946, on a dépensé 35.000 francs. Le Département ayant l'intention de prendre plusieurs abonnements à des publications techniques (pour 35.000 fr. environ), le crédit prévu (75.000 fr.) constitue un minimum indispensable.

Art. 33. — Pour frais de route et de séjour à l'intérieur du pays : 60.000 francs.

Missions à l'étranger : 440.000 francs (missions aux Etats-Unis, en France, en Suisse, etc.).

Expertises : 600.000 francs. — Un arrêté du Régent en

begroting van 1946. In 1947 zal men nog enkele kleinere bestellingen dienen te doen (kapstokken, lampen voor typisten, enz.). Voor de inrichting van de ambtswoning van de minister werd, anderzijds, een krediet van 150.000 frank gevraagd.

Gedane uitgaven ten laste van het overeenstemmende artikel van de begroting van 1946 :

voor de ambtswoning van de minister :
ongeveer 3.000 frank.

voor de Algemene Directie :

stalen meubelen fr.	620.000
beschotten	236.000
behangerswerk 6° verdieping + wandkasten	50.500
afschrapen parketvloeren	18.000
rekenmachine	47.000
duplicator	33.000

Hetzij in totaal... .. fr. 1.004.500

Art. 30. — (Autovoertuigen) :

onderhoud en herstelling van twee voertuigen naar rato van 2.000 frank per wagen en per maand fr.	48.000
motorbrandstoffen en smeermiddelen (18.000 km. per wagen)	27.000
	fr. 75.000

Daar het departement in 1947 waarschijnlijk over een derde voertuig zal kunnen beschikken, zal het misschien nodig zijn een aanvullend krediet op dit artikel te vragen. Wat de aankoop van het voertuig betreft, voor hetwelk ons een prioriteitsbon zal worden toegekend, zal het vereiste krediet gevraagd worden onder vorm van amendement op de begroting (rubrieken « allerlei uitgaven » of « uitzonderingsuitgaven »).

Art. 31. — (Bureelbenodigdheden, C. B. B.). Dit krediet is volstrekt noodzakelijk om de uitgaven te dekken voor papier, bureauartikelen, enz. Het beschikbare krediet werd reeds met 20.000 frank verminderd door de aankoop van 7 schrijfmachines.

Art. 32. — (Aankoop van technische werken, abonnements, enz.). In 1946, heeft men 35.000 frank uitgegeven. Daar het Departement van plan is verschillende abonnements op technische uitgaven te nemen (voor ongeveer 35.000 fr.), is het voorziene krediet (75.000 fr.) een onontbeerlijk minimum.

Art. 33. — Reis- en verblijfkosten in het binnenland : 60.000 frank.

Zendingen in het buitenland (zendingen in de Verenigde Staten, in Frankrijk, in Zwitserland, enz.) : 440.000 frank.

Deskundige onderzoeken : 600.000 frank. Bij besluit

date du 3 février 1947 a fixé le maximum des honoraires à 20.000 francs par étude (annexe 2).

Dépenses en 1946: Déplacements ordinaires:	10.000 fr.
Déplacements à l'étranger:	400.000 francs.
Expertises: MM. Van Molle, traducteur...	fr. 5.000
Pourbaix...	26.500
De Sy ...	10.000
Kaisin ...	2.000
Lefebvre ...	13.333
Thyssen ...	2.500
Ragondet...	20.000
Centr. métall...	7.666
Total ...	fr. 87.000

Art. 34. — (Transport.)

Titres de transport délivrés par la S.N.C.F.B.: 60.000 fr. (soit pour 300 déplacements en 2e classe).

Pour les vicinaux: 2.000 francs (rien n'a été dépensé en 1946, mais il s'indique d'avoir une petite réserve).

Indemnités pour usage d'automobiles personnelles: 80.000 francs.

L'indemnité est actuellement de fr. 1,95 par kilomètre parcouru, mais sera portée à 3 francs avec effet au 1er janvier 1947. Le Département a proposé au Ministre du Budget que tous les conseillers et conseillers-adjoints soient autorisés à faire usage de leur voiture personnelle pour les déplacements de service qu'ils ont à effectuer.

Art. 35. — (Transport correspondance de service). Le crédit demandé correspond à la somme facturée par l'Administration des Postes.

Art. 36, 1. — (Subventions). Les subventions inscrites au budget du Rééquipement National visent le progrès technique et ne font pas double emploi avec celles prévues au budget des Affaires Economiques, qui visent l'orientation industrielle. Le programme des subventions n'est pas encore établi.

Art. 36, 2. — 5.000.000 de francs pour l'Institut Belge de normalisation.

Art. 37. — (Secours aux pensionnés). 10.000 francs: réserve pour cas imprévus.

Art. 38. — (Dépenses imprévues). 25.000 francs.

Art. 39. — (Frais d'aménagement d'un immeuble). Le Rééquipement National a demandé des locaux au Résidence Palace. Le crédit demandé permettrait l'aménagement de ces locaux au cas où les services y seraient transférés.

Art. 40. — (Organisation exposition). Ce même crédit de 200.000 francs avait été inscrit au budget de 1946, mais

van de Regent dd. 3 Februari 1947 werd het maximum van de honoraria vastgesteld op 20.000 frank per studie (bijlage 2).

Uitgaven in 1946: Gewone verplaatsingen: 10.000 frank. Verplaatsingen naar het buitenland: 400.000 frank.

Expertises: de heren Van Molle, vertaler...	fr. 5.000
Pourbaix ...	26.500
De Sy ...	10.000
Kaisin ...	2.000
Lefebvre ...	13.333
Thyssen ...	2.500
Ragondet ...	20.000
Centr. métall. ...	7.666
Total ...	fr. 87.000

Art. 34. — (Vervoer).

Reisbewijzen afgeleverd door de N.M.B.S.: 60.000 fr. (voor 300 verplaatsingen in 2e klasse).

Voor de buurtspoorwegen: 2.000 frank (in 1946 werd niets uitgegeven, maar het is raadzaam over een kleine reserve te beschikken).

Vergoedingen voor het gebruik van eigen autorijtuigen: 80.000 frank.

De vergoeding bedraagt tans fr. 1,95 per km., maar zal op 3 frank worden gebracht met uitwerking op 1 Januari 1947. Het Departement heeft aan de Minister van Begroting voorgesteld, dat alle adviseurs en adjunct-adviseurs hun eigen wagen zouden mogen gebruiken voor hun dienstverplaatsingen.

Art. 35. — (Vervoer van dienststukken). Het gevraagde krediet stemt overeen met het door het Bestuur van Posten in factuur gebracht bedrag.

Art. 36, 1. — (Tegemoetkomingen). De in de begroting van 's Lands Wederuitrusting ingeschreven tegemoetkomingen hebben betrekking op de technische vooruitgang, en zijn geen dubbel geboekte post van deze voorzien op de begroting van Economische Zaken die betrekking hebben op de nijverheidsoriëntatie. Het programma der tegemoetkomingen werd nog niet opgemaakt.

Art. 36, 2. — 5.000.000 frank voor het Belgisch Instituut voor Normalisatie.

Art. 37. — (Hulp gelden aan gepensioneerden). 10.000 frank reserve voor onvoorziene gevallen.

Art. 38. — (Onvoorziene uitgaven): 25.000 frank.

Art. 39. — (Onkosten voor het in orde brengen van een gebouw): 's Lands Wederuitrusting heeft lokalen gevraagd in het Résidence Palace. Het gevraagde krediet zou toelaten de lokalen in orde te brengen, in geval de diensten naar daar worden overgebracht.

Art. 40. — (Inrichting van een tentoonstelling): Ditzelfde krediet van 200.000 frank werd ingeschreven op de

l'exposition n'a pas été organisée. Il est possible qu'elle ait lieu en 1947.

Art. 41. — (Syndigaz : 10.000.000 de francs). Une note, du directeur général des mines A. Meyers, sur l'état actuel des travaux de préparation d'un essai de gazéification de Syndigaz, figure au présent rapport comme annexe II.

Activité du Ministère du Rééquipement National.

1. — *Problèmes généraux du rééquipement.*

Un premier inventaire des besoins et des possibilités d'y répondre matériellement (main-d'œuvre, outillage et matières) et financièrement (épargne, emprunt, budgets publics) a été établi et a fait l'objet d'un rapport; il contient *in fine* des conclusions concises et des tableaux récapitulatifs dont la justification est, pour chaque poste, dans le corps du document. Le rapport pourra servir de base à la politique générale du rééquipement et aussi de point de départ pour les solutions intéressant chaque secteur industriel pris séparément. Ce rapport a été distribué aux membres de la commission du rééquipement.

2. — *Questions financières.*

1° *Problème du régime des amortissements en exonération fiscale.*

Le Ministère du Rééquipement National s'est attaché à obtenir un régime qui tienne compte de la diminution du pouvoir d'achat de l'unité monétaire. De longues et délicates négociations avec le Département des Finances ont permis d'aboutir tout récemment à un accord qui consiste à appliquer un régime se rapprochant fort du régime admis en 1927.

Le régime des amortissements industriels est vraiment l'un des facteurs préalables à une bonne politique des investissements et du rééquipement.

2° *Crédits de restauration.*

La Société Nationale de Crédit à l'Industrie est autorisée à donner aux entreprises des crédits « sur dommages de guerre » à la condition d'avoir obtenu pour chaque cas l'aval du Ministre de la Reconstruction. Ce Ministre a créé une commission mixte comprenant des délégués des départements intéressés ainsi que de la S. N. C. I. pour lui donner des avis sur les crédits sollicités. Le Département du Rééquipement National prend une part très importante à ces travaux et s'efforce d'assurer l'aide de la S. N. C. I. aux entreprises dont le redressement présentent le plus d'intérêt pour notre Economie.

begroting van 1946, maar de tentoonstelling werd niet ingericht. Het is mogelijk, dat zij zal doorgaan in 1947.

Art. 41. — (Syndigaz) : 10.000.000 frank. Bij dit verslag is, als bijlage II, een nota gevoegd van de Directeur generaal voor de mijnen, de heer A. Meyers, over de huidige stand van de voorbereidende werkzaamheden voor een proef van gasvorming van Syndigaz.

Bedrijvigheid

van het Ministerie van 's Lands Wederuitrusting.

1. — *Algemene vraagstukken van de wederuitrusting.*

Een eerste inventaris van de behoeften en mogelijkheden om aan deze vraagstukken materieel (werkkrachten, uitrusting en grondstoffen) en financieel (sparen, leningen, openbare begrotingen) het hoofd te bieden werd opgemaakt en heeft het voorwerp uitgemaakt van een verslag; het bevat, *in fine*, beknopte besluiten en verzamelstaten waarvan de rechtvaardiging, voor iedere post, in het stuk zelf ligt. Dit verslag zal kunnen dienen als grondslag voor de algemene politiek der wederuitrusting en eveneens als uitgangspunt voor de oplossingen die iedere nijverheidssector afzonderlijk aanbelangen. Dit verslag werd uitgedeeld aan de leden van de Commissie voor de Wederuitrusting.

2. — *Financiële kwesties.*

1° *Het probleem van het stelsel der afschrijvingen in zake fiskale vrijstelling.*

Het Ministerie voor 's Lands wederuitrusting heeft getracht een stelsel tot stand te brengen dat rekening houdt met de vermindering van de koopkracht der munteenheid. Lange en kiese onderhandelingen met het Departement van Financiën hebben onlangs tot een overeenkomst geleid volgens dewelke een stelsel zou worden toegepast dat sterk gelijk op hetgeen in 1927 werd aangenomen.

Het stelsel der nijverheidsafschrijvingen is werkelijk een der voorafgaande factoren voor een goede politiek der beleggingen en der wederuitrusting.

2° *Herstellkredieten.*

De Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid is gemachtigd om aan de ondernemingen kredieten « op oorlogsschade » te verlenen, op voorwaarde dat voor ieder geval de borgstelling van de Minister van Wederopbouw werd bekomen. Genoemde Minister heeft een gemengde commissie opgericht, die afgevaardigden van de betrokken Departementen, evenals van de N. M. K. N. omvat, om hem van advies te dienen over de aangevraagde kredieten. Het Departement van 's Lands Wederuitrusting heeft een zeer belangrijk aandeel in deze werkzaamheden en tracht de steun van de N. M. K. N. te doen verlenen aan de ondernemingen waarvan het herstel het grootste belang voor ons bedrijfsleven oplevert.

3° Pour mémoire, notons les interventions du Département en ce qui concerne l'octroi de crédits par des organismes paraétatiques.

3. — *Importation et production des biens d'investissement.*

1° *Importation d'outillage.*

Les Conseillers du Département examinent le bien fondé des demandes de licence dont le montant dépasse 500.000 francs. Cet examen, rapidement effectué, est suivi, le cas échéant, d'appuis aux industries, pour que le matériel commandé leur soit réellement livré (exemple: les haveuses mécaniques pour les charbonnages).

D'autre part, le Département collabore avec l'I.A.R.A., l'O.M.A., l'O.R.E. et le Haut Commissariat à la Recherche Scientifique pour assurer le maximum de résultats en matière de réparations (démantèlement d'usines, etc.), de surplus-stocks et de récupération d'outillage (sans oublier les importations d'Allemagne), d'importation de matériel scientifique.

Le Département contrôle l'importation de matériel textile de réemploi dont l'excès pourrait nuire à l'avenir de l'industrie intéressée: cette importation est limitée aux machines nécessaires au fonctionnement d'un ensemble et qui ne peuvent être obtenues autrement.

2° *Répartition de l'acier.*

L'acier est un élément indispensable à toute extension ou reconstruction d'entreprise. Le Département a veillé à assurer les priorités nécessaires en ce domaine. Il procède lui-même à la répartition d'un contingent mensuel.

3° *Fabrications métalliques.*

C'est le secteur qui produit l'outillage industriel. Le Département, avec la collaboration de Fabrimétal, organise un inventaire de la situation, qui est compliquée, étant donné la complexité propre à ce secteur. Déjà le classement par âge du parc des machines de ce secteur a été effectué.

4. — *Secteur public.*

Des commissions mixtes du Rééquipement National constituées avec les Travaux Publics, les Communications et les ports d'Anvers et de Gand, ont clôturé leurs travaux: tous les programmes (y compris notamment ceux de la Société Nationale des Chemins de Fer — électrification —, de la Régie des Télégraphes et Téléphones, de l'I. N. R., de la SABENA) ont été précisés.

La phase actuelle du travail consiste à les classer par ordre d'urgence et de nécessité, et à étaler leur réalisation.

3° Ter herinnering, vermelden wij de tussenkomsten van het Departement in verband met het toekennen van kredieten door parastatale instellingen.

3. — *Invoer en productie van de beleggingsgoederen.*

1° *Invoer van uitrusting.*

De Adviseurs van het Departement onderzoeken de grondigheid van de aanvragen tot vergunningen waarvan het bedrag 500.000 frank overschrijdt. Dit onderzoek, dat snel wordt gedaan, wordt eventueel gevolgd door steunverleningen aan de nijverheden, opdat het bestelde materieel hun werkelijk zou geleverd worden (voorbeeld: de koollaagboormachines voor de kolenmijnen).

Anderzijds, werkt het Departement samen met de I. A. R. A., de O. M. A., de D. E. R. en het Hoog Commissariaat voor wetenschappelijk Onderzoek ten einde de beste uitslagen te bereiken in zake herstelbetalingen (ontmanteling van fabrieken, enz.), extra-voorraden en recuperatie van uitrusting (zonder de invoer uit Duitsland te vergeten), invoer van wetenschappelijk materieel.

Het Departement oefent toezicht uit op het materieel bestemd voor wedergebruik in de textielnijverheid, waarvan het overmatig gebruik zou kunnen schadelijk zijn voor de toekomst van de betrokken nijverheid: die invoer wordt beperkt tot de machines die nodig zijn voor de werking van een geheel en niet op een andere wijze kunnen verkregen worden.

2° *Verdeling van het staal.*

Staal maakt een onontbeerlijk bestanddeel uit van iedere uitbreiding of wederopbouw van een onderneming. Het Departement heeft op dit gebied voor de nodige prioriteiten gezorgd. Het doet zelf de verdeling van een maandelijks contingent.

3° *Metaalverwerkende nijverheid.*

In deze sector wordt de nijverheidsuitrusting voortgebracht. Het Departement maakt, met de medewerking van Fabrimetal, een inventaris op van de toestand die ingewikkeld is wegens de complexiteit eigen aan die sector. Reeds werd de rangschikking volgens de ouderdom van het machinespark van die sector uitgevoerd.

4. — *De openbare sector.*

Gemengde commissies van 's Lands Wederuitrusting, samengesteld uit vertegenwoordigers van Openbare Werken, Verkeerswezen en van de havens van Antwerpen en Gent, hebben hun werkzaamheden gesloten: alle programma's (o.m. met inbegrip van deze van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen — electrificering —, van de Regie van Telegrafie en Telefonie, het N. I. R. en de Sabena) werden nader verklaard.

In de huidige stand van de werkzaamheden worden deze programma's gerangschikt volgens de dringendheid

tion sur une durée correspondant aux possibilités. C'est la préparation d'un budget décennal de tous les travaux d'équipement public : cette rationalisation exercera une grande influence, non seulement sur les budgets et la conjoncture, mais encore sur le secteur privé qui exécute les commandes. L'importance et la stabilité de celles-ci permettront à des fabrications de se créer, à d'autres de se perfectionner par des équipements nouveaux, puisqu'un marché de base leur sera garanti.

5. — Industrie.

1° Charbonnages.

Les études et négociations du Département ont conduit le Gouvernement à déposer un projet de loi tendant à améliorer la situation de cette industrie. Ce projet donne une solution à tous les problèmes susceptibles d'accord immédiat. Un conseil national des charbonnages, un organe régulateur des prix et un Institut en vue de promouvoir le progrès technique de l'exploitation, charbonnière sont créés et constitueront, pour le Gouvernement, les instruments d'une politique organique, cohérente et préparant objectivement les réformes de l'avenir.

2° Electricité.

Le Département a pu, après de longues études effectuées de part et d'autre, approuver un programme de développement de cette industrie, comportant une diminution du nombre des centrales mais une augmentation de leur puissance. Il reste cependant quelques questions à résoudre, comme le plan d'extension de la production et de la distribution de l'électricité dans la région de Liège, où, dès à présent, de nombreux points sont acquis, mais où d'autres restent encore sans conclusion, les intérêts divergents étant difficiles à concilier.

Des études techniques ont permis d'intéresser l'industrie belge à la solution de problèmes posés par des conceptions nouvelles. Un effort heureux a été fait en vue de remplacer, là où c'est possible, le charbon par le mazout dans les centrales électriques.

3° Sidérurgie.

Le gros problème gît dans la production des tôles fines, dans de nouveaux laminoirs continus ou semi-continus. Le Groupement des Aciéries et Hauts-Fourneaux a déjà établi ses buts d'ensemble, tandis que le Département a réuni des rapports (émanant d'experts spécialisés ou des organisations syndicales), qui constitueront des éléments intéressants quand pourra être créée une commission d'études paritaire.

en de noodzaak en wordt de uitwerking er van verdeeld over een tijdruimte die overeenstemt met de mogelijkheden. Het vormt de voorbereiding van een tienjarenbegroting van alle werken voor openbare uitrusting : die rationalisatie zal niet alleen op de begrotingen en op de conjunctuur, maar ook op de private sector, die de bestellingen uitvoert, een grote invloed uitoefenen. Dank zij het belang en de vastheid van deze laatste, zullen sommige fabrikaten ontstaan, andere verbeterd worden door nieuwe uitrustingen, vermits hun een basismarkt zal gewaarborgd zijn.

5. — De nijverheid.

1° Kolenmijnen.

De studiën en onderhandelingen van het Departement hebben de Regering er toe gebracht een wetsontwerp tot verbetering van de toestand in die nijverheid in te dienen. Dit ontwerp geeft een oplossing aan alle problemen die tot een onmiddellijke overeenkomst kunnen aanleiding geven. Een nationale raad voor de kolenmijnen, een prijsregelend orgaan en een Instituut tot bevordering van de technische vooruitgang in de kolenontginning worden opgericht en zullen voor de Regering de werktuigen vormen voor een organische en samenhangende politiek, die de toekomstige hervormingen op objectieve wijze zal voorbereiden.

2° Electriciteit.

Het Departement kon, na lange studiën beiderzijds, een programma tot ontwikkeling van deze nijverheid goedkeuren, dat een vermindering van het aantal centralen maar een verhoging van hun vermogen omvat. Er vallen, nochtans, nog enige kwesties op te lossen, zoals het plan tot uitbreiding van de voortbrengst en de verdeling der electriciteit in het Luiksche, waar, nu reeds, talrijke punten werden geregeld, terwijl over andere, echter, nog niet werd beslist, omdat uiteenlopende belangen moeilijk te verzoenen zijn.

Technische studiën hebben de Belgische nijverheid belang doen stellen in de oplossing van vraagstukken die door nieuwe opvattingen worden opgeworpen. Een gelukkige poging werd gedaan om, waar het mogelijk was, de kolen in de electriciteitscentralen te vervangen door stookolie.

3° IJzernijverheid.

Het grote probleem ligt in de productie der fijne platen in nieuwe bestendige of half bestendige pletterijen. De « Groupement des Aciéries et Hauts-Fourneaux » heeft reeds haar gemeenschappelijke doeleinden vastgesteld, terwijl het Departement verslagen heeft verzameld (van gespecialiseerde deskundigen of vakverenigingen) die belangwekkende bestanddelen zullen uitmaken wanneer een paritaire studiecmissie zal kunnen opgericht worden.

4° Textiles, Bois et Cuir.

Les contacts et études préalables avec ces trois importantes industries ont permis de créer trois « Working Parties » avec une série de sections techniques qui vont être incessamment installées.

Comme en Angleterre, ces organes produiront avec l'aide du Département des rapports qui devront donner lieu à des mesures d'application immédiates et pratiques.

De nombreuses autres industries sont en contact avec le Département qui s'attache à préparer les conditions psychologiques et techniques propres à la création de Working-Parties paritaires.

6. — Agriculture.

Une commission mixte fonctionne entre les deux Départements. Elle peut déjà s'appuyer sur les rapports de la mission technique Dricot-Dubois-Van Loy envoyée aux Etats-Unis, en Angleterre et en France par le Ministère du Rééquipement National d'accord avec le Ministère de l'Agriculture. Une importante documentation a été rapportée de l'étranger.

Grâce à celle-ci, 15 millions de crédit spécial ont pu être consacrés en 1946 par le Rééquipement à l'achat de types de machines agricoles qui seront expérimentées et adaptées dans des « exploitations-pilotes ». 20 millions seront dépensés dans le même but en 1947. La Commission mixte coordonne et suit cette importante expérience d'où sortira une politique de mécanisation répondant vraiment à nos besoins. Des commissions provinciales où seront représentés tous les groupements et les compétences intéressés, seront créées dans les semaines qui viennent.

La Commission mixte étudie, en général, les besoins réels et l'orientation à donner au rééquipement agricole.

7. — Promotion du progrès technique.

La politique du rééquipement est étroitement liée à la capacité pour nos diverses branches économiques d'adapter leurs moyens de production au progrès technique.

Ce progrès technique est subordonné au développement des recherches de la science appliquée.

Le Ministre De Groote dans son rapport au Régent détermine les buts poursuivis par la création de centres chargés de promouvoir et de coordonner le progrès technique des diverses branches de l'économie nationale, par la recherche scientifique.

Le Ministre De Groote dit dans son exposé :

Sans doute la Belgique, déjà depuis la guerre de 1914-1918, peut-elle se prévaloir de réalisations dignes de la place qu'elle occupe dans le concert des nations civilisées. En 1927, à l'appel du Roi Albert, le Fonds national de la

4° Textielproducten, Hout en Leder.

Dank zij de betrekkingen en voorafgaande studiën met deze drie belangrijke nijverheden, werden drie « Working Parties » opgericht met een reeks van technische afdelingen die weldra zullen worden ingesteld.

Zoals in Engeland, zullen deze organen met de hulp van het Departement verslagen uitbrengen die aanleiding zullen moeten geven tot onmiddellijke en praktische toepassingsmaatregelen.

Talrijke andere nijverheden zijn in betrekking met het Departement dat de psychologische en technische voorwaarden voor de oprichting van paritaire Working Parties tracht voor te bereiden.

6. — Landbouw.

Een gemengde commissie werkt tussen de twee Departementen. Zij kan reeds steunen op de verslagen van de Technische zending Dricot-Dubois-Van Loy, die door het Ministerie van s' Lands Wederuitrusting, in overleg met het Ministerie van Landbouw, naar de Verenigde Staten, Engeland en Frankrijk werd gezonden. Een belangrijke documentatie werd uit het buitenland medegebracht.

Dank zij deze documentatie, konden, in 1946, 15 miljoen aan bijzondere kredieten door Wederopbouw worden besteed voor het aankopen van landbouwmachines, die op de proef gesteld en aangepast zullen worden in de « proefbedrijven ». De gemengde Commissie ordent en volgt deze belangrijke proefneming, waaruit een politiek van mechanisatie zal voortvloeien die werkelijk aan onze behoeften beantwoordt. Provinciale commissies, waarin alle belanghebbende groeperingen en bevoegdheden zullen vertegenwoordigd zijn, zullen in de eerstkomende weken worden opgericht.

De gemengde Commissie bestudeert, in het algemeen, de werkelijke behoeften van de landbouwwederuitrusting en de richting waarin zij dient te worden geleid.

7. — Bevordering van de technische vooruitgang.

De politiek der wederuitrusting is nauw verbonden met de bekwaamheid van onze verschillende bedrijfstakken om hun productiemiddelen aan te passen aan de technische vooruitgang.

Die technische vooruitgang is afhankelijk van de ontwikkeling der opzoekingen van de toegepaste wetenschap.

Minister De Groote bepaalt, in zijn verslag aan de Regent, de doeleinden nagestreefd door de oprichting van centra belast met de bevordering en de samenordering van de technische vooruitgang van de verschillende takken van 's lands bedrijfsleven, door het wetenschappelijk onderzoek.

Minister De Groote verklaart in zijn uiteenzetting :

« België kan ongetwijfeld reeds sedert de oorlog van 1914-1918 wijzen op verwezenlijkingen waardoor het aanspraak maken mag op de plaats welke het bekleedt in het concert van de beschaafde naties. In 1927 werd, op aan-

Recherche scientifique a été créé. Cette institution, loin de se limiter à promouvoir efficacement la science pure, a créé en son sein le Comité « Science-Industrie », auquel l'économie nationale est redevable d'initiatives multiples et heureuses. En 1944, conscient des tendances nouvelles du travail scientifique et technique, le gouvernement a pu s'appuyer sur ce comité pour créer l'Institut pour la Recherche scientifique dans l'Industrie et l'Agriculture. Dès à présent, cet organisme a fait ses preuves et joue le rôle de centre national d'impulsion et de coordination des applications économiques de la recherche scientifique.

Toutefois, il apparaît, à l'échelon des diverses branches économiques, qu'une lacune subsiste dans notre organisation entre, d'une part, les entreprises industrielles et, d'autre part, les organes de recherche spécialisés. L'absence pour chaque branche intéressée d'un centre de coordination groupant, avec le seul objectif du progrès technique et dans le cadre de statuts appropriés, les délégués de l'industrie ou de l'agriculture ainsi que des personnalités qualifiées de la science et de la technique, prive l'I. R. S. I. A. d'institutions intermédiaires qui traduisent, d'une manière permanente et coordonnée, les besoins scientifiques et techniques de leur branche, encouragent celle-ci à orienter ses préoccupations essentielles vers le progrès technique et le rééquipement, assurent la meilleure utilisation des résultats acquis par les travaux des organes de recherche, multiplient enfin les possibilités et l'efficacité des interventions, notamment de l'I. R. S. I. A., par l'apport d'une importante et constante participation financière réservée à leur propre secteur. Ces nécessités sont aussi évidentes pour l'agriculture que pour l'industrie.

L'objet des centres sera exclusivement « l'impulsion à la recherche scientifique et technologique en vue de l'amélioration du rendement de la qualité (y compris, le cas échéant, l'aspect esthétique) et de la production ».

Le Ministre poursuit très justement :

« Il va sans dire, d'autre part, que l'objet des centres tel qu'il est défini dans cet arrêté recouvre les problèmes relatifs à la main-d'œuvre et à la formation professionnelle, à la normalisation, à l'étude des marchés, aux aspects juridiques et financiers de l'activité économique, mais seulement en tant que ces éléments conditionnent les résultats de la recherche scientifique et technologique. Le moteur de toute cette activité est donc bien cette recherche, mais on ne saurait en dissocier ni les conséquences à l'égard des travailleurs qui mettent l'appareil de production en œuvre, ni les possibilités d'écoulement de la production dont la qualité, la spécialité, la quantité et le prix délimitent techniquement la consommation. C'est en considération de ce fait, que le statut des Centres associe au con-

stitching van Koning Albert, het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek opgericht. Deze instelling vergenoegde zich niet alleen met een doeltreffende bevordering van de zuivere wetenschap maar richtte in haar schoot het comité « Wetenschap-Nijverheid » op waaraan het bedrijfsleven van ons land zooveel gelukkige initiatieven te danken heeft. In 1944 heeft de Regering, in verband met de nieuwe strekkingen van het wetenschappelijk en technisch werk, op dit comité kunnen steunen om het Instituut voor het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw te stichten. Reeds op dit ogenblik heeft dit organisme de toets doorstaan en vervult het de rol van nationaal centrum tot aanmoediging en samenordening van de economische toepassingen van het wetenschappelijk onderzoek.

Het lijkt, evenwel, op al de sporten van de verschillende economische takken, dat er in onze inrichting een leemte bestaat, enerzijds, tusschen de industriële bedrijven en, anderzijds, tusschen de gespecialiseerde onderzoeksorganen. Door het ontbreken, in elke belanghebbende bedrijfstak, van een centrum van samenordening, dat met de technische vooruitgang als enig doel en binnen de perken van passende statuten, de afgevaardigden groepeerde van nijverheid of landbouw, alsmede bevoegde personaliteiten op wetenschappelijk en technisch gebied wordt het I. W. O. N. L. beroofd van intermediaire instellingen welke op bestendige en samengeordende wijze de wetenschappelijke en technische behoeften van hun tak weergeven, deze aanmoedigen om hun streven in hoofdzaak te richten op de technische vooruitgang en de wederuitrusting, een beter gebruik verzekeren van de resultaten bekomen door de werkzaamheden van de onderzoeksorganen, ten slotte de mogelijkheden en de doelmatigheid van de tussenkomsten vermenigvuldigen, onder meer van de I. W. O. N. L. door de inbreng van een belangrijke en gestadige financiële deelhebbing voorbehouden aan hun eigen sector. Deze noodzakelijkheden gelden evenzeer voor de landbouw als voor de nijverheid.

Het oogmerk van de centra zal uitsluitend zijn « de aanmoediging tot wetenschappelijk en technologisch onderzoek met het oog op de verbetering van het rendement, van de kwaliteit (in voorkomend geval het esthetisch uitzicht inbegrepen) en van de productie. »

De Minister vervolgt, zeer terecht :

« Het ligt, anderzijds, voor de hand dat het oogmerk van deze centra zooals het in dit besluit wordt omschreven, ook de vraagstukken omvat met betrekking tot de arbeidskrachten en de beroepsopleiding, de normalisatie, de studie van de afzetgebieden, de juridische en financiële uitzichten van de economische bedrijvigheid, maar alleen voor zover de uitkomsten van het wetenschappelijk en technologisch onderzoek van deze bestanddelen afhangt. De drijfkracht van al deze bedrijvigheid is dus wel dit onderzoek, maar men zou noch de gevolgen er van kunnen afzonderen ten opzichte van de arbeiders die het productieapparaat op gang houden, noch de mogelijkheden van afzet van de productie waarvan de kwaliteit, de specialiteit, de hoeveelheid en de prijs technisch het verbruik bepalen. Het is in

seil général et au comité permanent une représentation des organisations des travailleurs qui sont intéressés aux conclusions et aux conséquences des études entreprises. Le niveau de vie du pays en général, et de la classe ouvrière en particulier, l'orientation à donner à la formation de la main-d'œuvre et le régime du travail sont en relation étroite avec le progrès technique des multiples branches de notre économie. »

C'est dans cet esprit que le Conseil des Ministres adopta un projet d'arrêté-loi proposé par le Ministre du Rééquipement National. Ce projet fut soumis à l'approbation de Monseigneur le Prince Régent, en date du 30 janvier 1947.

De l'avis des dirigeants de nos institutions nationales de recherche scientifique, cette initiative peut présenter de grands avantages pour leur action.

8. — Industries nouvelles.

Nous avons mis cet aspect de l'action du Ministère du Rééquipement National à part. Il concerne, en effet, de très nombreux secteurs de notre Economie.

Le Département étudie, avec divers groupes de promoteurs belges ou étrangers, la possibilité d'encourager la création ou le développement, dans notre pays, d'industries nouvelles.

Cette prospection recouvre actuellement les matières plastiques, les métaux légers, l'optique, la fabrication de certains matériels agricoles et de machines à comptabiliser, la fabrication d'appareils de mesure en verre (thermomètre), etc...

9. — Interventions diverses.

Les délégués techniques du Département siègent, d'autre part, dans de nombreuses commissions et organismes où ils défendent le point de vue du rééquipement de notre Economie et font apport de leurs connaissances techniques.

C'est ainsi que les diverses commissions créées en vue de revoir les prix, tels que ceux du charbon et de l'électricité, ont permis au Département du Rééquipement National de faire valoir la nécessité de tenir compte, notamment, du problème des amortissements en matière de fixation des prix.

Les Commissions pour la création de maisons pour mineurs, de la rationalisation du bâtiment, de l'étude pour la création d'un Office de la reconstruction et bien d'autres, ont requis la collaboration du Ministère.

D'autre part, le Ministre a créé une *Commission des Economies de Combustibles* qui, dans de très nombreuses sections techniques actuellement au travail, coordonne les efforts antérieurement dispersés. Les possibilités d'économie ou de substitution de combustibles peuvent être, grâce à un rééquipement adéquat, très considérables. L'orientation de notre rééquipement doit non seulement s'inspirer

verband met dit feit, dat het statuut van de centra in de algemene raad en het vast comité vertegenwoordigers voorziet van de arbeidersverenigingen die belang hebben bij de besluiten en de gevolgen van de ondernomen studiën. Het levenspeil van het land over 't algemeen en van de arbeidersklassen in het bijzonder, de richting te geven aan de opleiding van de werkkrachten en van het arbeidsregime, zijn innig verbonden met de technische vooruitgang van de menigvuldige takken van ons bedrijfsleven. »

In die geest keurde de Ministerraad een ontwerp van besluitwet goed, voorgesteld door de Minister van 's Lands Wederuitrusting. Dit ontwerp werd op 30 Januari 1947 ter goedkeuring voorgelegd aan Monseigneur de Prins Regent.

Volgens de mening van de leiders van onze nationale instellingen voor wetenschappelijk onderzoek, kan dit initiatief voor hun werkzaamheden grote voordelen opleveren.

8. — Nieuwe nijverheden.

Wij behandelen dit aspect van de bedrijvigheid van het Ministerie van 's Lands Wederuitrusting afzonderlijk. Het betreft, inderdaad, zeer talrijke sectoren van ons bedrijfsleven.

Het Departement onderzoekt met verschillende groepen van Belgische of buitenlandse promotors de mogelijkheid om in ons land de oprichting of de uitbreiding van nieuwe nijverheden te bevorderen.

Dit vooruitzicht omvat tans de plastische stoffen, de lichte metalen, de optica, de vervaardiging van zeker landbouwmaterieel en van comptabilisatiemachines, de vervaardiging van meetwerktuigen in glas (thermometers), enz...

9. — Diverse tussenkomsten.

De technische afgevaardigden van het Departement zeten, anderzijds, in talrijke commissies en organismen waar zij het standpunt van de wederuitrusting van onze economie verdedigen en hun technische kennis aanbren-gen.

Zo hebben de verschillende commissies, opgericht ten einde de prijzen zoals deze van de kolen en de electriciteit te herzien, het Departement van 's Lands Wederuitrusting in staat gesteld te wijzen op de noodzaak om o.m. rekening te houden met het probleem der afschrijvingen in zake vaststelling der prijzen.

De Commissies voor het bouwen van mijnwerkerswoningen, voor de rationalisatie van het bouwwezen, voor de oprichting van een Dienst voor de Wederopbouw en vele andere, hebben om de medewerking van het Ministerie verzocht.

Anderzijds, heeft de Minister een *Commissie voor Brandstofbesparingen* opgericht die in talrijke, tans werkende, technische afdelingen de vroeger verspreide inspanningen samenordent. De mogelijkheden tot besparing of vervanging van brandstoffen kunnen, dank zij een gepaste wederuitrusting, zeer aanzienlijk zijn. De oriëntatie van onze wederuitrusting dient zich niet alleen te laten leiden

de considérations de rendement mais d'économies en matière de combustible, celui-ci devant rester relativement rare sur le plan national, et coûteux au point de vue des devises, quand il est importé.

En annexe III, on donne les organismes ou commissions dépendant du Ministère du Rééquipement National, afin d'avoir une idée exacte des activités diverses de ce Département.

A l'annexe IV, une note donne les renseignements concernant l'Institut Belge de Normalisation, subsidié par le Ministère du Rééquipement National et appelé à jouer un rôle des plus importants dans l'œuvre du rééquipement.

Conclusions.

Eu égard au nombre restreint de techniciens et de conseillers auquel le Ministre a pu faire appel, les résultats déjà obtenus sont très satisfaisants.

Une première œuvre importante fut l'inventaire, qui est la base de notre rééquipement national, tant dans le secteur public que dans le privé.

Au premier abord, les chiffres ont pu effrayer, mais l'examen approfondi des moyens de financement et de l'auto-financement montre que ces chiffres restent dans les limites des possibilités du pays.

Du reste, le Ministre fait procéder à une revision minutieuse des budgets proposés par le rééquipement pour les grands services publics.

Le département a également agi sur le plan pratique, comme il ressort de l'activité signalée plus haut. Mais le département s'est efforcé par des contacts nombreux, par de bons conseils à persuader certains milieux industriels à entrer dans la voie du rééquipement.

En outre, le département est intervenu utilement dans les cas de la création d'une usine fabriquant les derniers produits d'aluminium; de la production de machines agricoles; dans la région de Liège pour une usine qui fabriquait des machines à calculer, des machines à écrire électriques; il a donné son appui en vue de développer l'industrie de l'optique, et pour le développement des matières plastiques, tandis qu'il suit le développement de « l'électronique » en Belgique.

Nous voudrions quand même insister auprès du ministre et de son département au sujet de plusieurs questions, qui ont d'après-nous une grande importance pour le développement futur de nos activités industrielles, tant du point de vue du marché intérieur que du commerce extérieur.

1° Industries nouvelles :

Nous croyons fermement que la Belgique devrait disposer d'une industrie aéronautique, et faire la fabrication des petites voitures automobiles et du matériel de transport automobile pour la colonie.

door overwegingen in verband met het rendement maar door besparingen in zake brandstoffen, vermits deze op nationaal gebied vrij schaars zullen blijven en kostelijk zijn op het stuk van deviezen, wanneer zij worden ingevoerd.

In bijlage III worden de organismen of commissies vermeld die afhangen van het Ministerie van 's Lands Wederuitrusting, ten einde zich een juist beeld te kunnen vormen van de verschillende bedrijvigheden van dit Departement.

In bijlage IV verstrekt een nota inlichtingen betreffende het Belgisch Instituut voor Normalisatie, dat gesubsidieerd wordt door het Ministerie van 's Lands Wederuitrusting en bestemd is om een uiterst belangrijke rol te spelen in het werk der wederuitrusting.

Besluit .

Ten overstaan van het geringe aantal technici en adviseurs waarop de Minister kon beroep doen, zijn de reeds bereikte uitslagen zeer bevredigend.

Een eerste belangrijk werk was de inventaris, die ten grondslag ligt aan onze wederuitrusting, zowel in de openbare als in de private sector.

Op het eerste zicht, schijnen de cijfers afschrikwekkend, maar uit een grondig onderzoek van de financieringsmiddelen en van de zelffinanciering blijkt dat die cijfers binnen de grenzen van 's lands mogelijkheden blijven.

Overigens, de Minister laat de door de grote openbare diensten voor de wederuitrusting voorgestelde begrotingen zorgvuldig herzien.

Het departement heeft insgelijks op het practisch plan gehandeld, zoals blijkt uit de hoger aangehaalde bedrijvigheid. Doch dit departement heeft, door talrijke contactnamen, door goede raadgevingen, gepoogd sommige nijverheidsmiddelen te overtuigen om de weg der wederuitrusting op te gaan.

Daarenboven is het departement op nuttige wijze tussenbeide gekomen in de gevallen van oprichting van een fabriek van de jongste aluminium-producten; van de productie van landbouwmachines; in de streek van Luik, voor een fabriek waar elektrische rekenmachines en schrijfmachines zouden worden vervaardigd; het heeft zijn steun verleend met het oog op de ontwikkeling van de optische nijverheid, en voor de ontwikkeling der plastische stoffen, terwijl het de ontwikkeling volgt van de « electronique » in België.

Niettemin zouden wij bij de Minister en bij zijn departement willen aandringen nopens verschillende kwesties die, naar ons oordeel, van groot belang zijn voor de toekomstige ontwikkeling van onze nijverheidsactiviteiten, zowel in het opzicht van de binnenlandse markt als van de buitenlandse handel.

1° Nieuwe nijverheden :

Wij zijn de vaste mening toegedaan, dat België over een luchtvaartindustrie zou moeten beschikken en kleine auto-rijtuigen en autovervoermaterieel voor de Kolonie zou moeten vervaardigen.

Si l'initiative privée ne s'intéresse pas assez à cette production, l'Etat, par le canal d'un organisme autonome et dirigé par des techniciens, devrait entamer ces fabrications. Nous ne pouvons devenir des inaptes dans le domaine des techniques nouvelles.

La construction aéronautique est toujours à l'avant-plan du progrès technique et l'absence d'une telle industrie mettrait nos techniciens et les autres branches industrielles dans une position d'infériorité notoire. Citons seulement comme exemple le « jet » qui a son égal dans l'industrie : la turbine à gaz.

Nous ne pouvons dépendre exclusivement de l'étranger pour la construction de ces machines.

De même en ce qui concerne l'emploi des métaux légers et spécialement le duraluminium.

Une autre activité qui devrait, sur une échelle assez importante, s'implanter en Belgique, est celle de la production des films.

L'industrie de l'optique est insuffisante, et bien des fabrications sont à reprendre, qui avant-guerre étaient l'exclusivité de l'Allemagne (petit matériel électrique, par exemple).

Normalisation et recherche scientifique.

Nous devons aussi vite que possible nous dégager du stade des études.

L'application des normes de standardisation en ces domaines s'impose. Nous sommes déjà dépassés par d'autres petits pays. Si par la persuasion et la bonne volonté on ne parvient pas à faire agir certains milieux industriels rétrogrades on n'a qu'à imposer cette normalisation et l'emploi de la recherche scientifique.

On ne comprendrait plus, en notre pays, que par suite de la carence, de la non-compréhension, ou de l'égoïsme, des dirigeants industriels deviennent les auteurs de la disparition d'industries et les créateurs du chômage.

Energie :

Si le Gouvernement, par sa proposition de loi en ce qui concerne les charbonnages, pourra disposer d'organes sérieux d'investissement, le problème entier de la production charbonnière reste à résoudre.

A notre avis on ne peut le détacher du complexe de l'énergie, et c'est dans ce cadre qu'il faudra chercher la solution.

A cet effet, la Belgique disposant de réserves énormes de minerais uranifères, il semble bien que les efforts ne sont pas déployés pour que notre pays dispose, dans le temps utile, des installations qui permettront d'employer l'énergie atomique pour produire l'énergie électrique.

Là, il ne peut s'agir de compression de dépenses, car

Indien het privaat initiatief niet genoeg belangstelling betoont voor die productie, dan zou de Staat, door bemiddeling van een zelfstandig organisme onder de leiding van technici, die fabricages zelf moeten aanvatten. Wij mogen geen ongeschikten worden op het gebied van de nieuwe technieken.

De luchtvaartconstructie staat steeds op het voorplan van de technische vooruitgang, en het ontbreken van een dergelijke nijverheid zou onze technici en de andere nijverheidstakken in een merkkelijk minderwaardige toestand brengen. Laten wij enkel als voorbeeld aanhalen de « jet », dat zijn gelijke heeft in de nijverheid : de gasturbine.

Wij mogen niet uitsluitend van het buitenland afhangen voor de bouw van die machines.

Hetzelfde geldt wat betreft het gebruik van lichte metalen en bijzonder van duraluminium.

Een andere nijverheid die op een tamelijk belangrijke schaal in België zou moeten worden ingeplant, is die van de filmproductie.

De optische nijverheid is ontoereikend, en vele fabricages dienen overgenomen, die vóór de oorlog uitsluitend in Duitsland geschieden (klein electrisch materieel, bij voorbeeld).

Normalisatie en wetenschappelijk onderzoek.

Wij moeten ons zo snel mogelijk losmaken van het stadium der studies.

De toepassing van de standardisatienormen dringt zich op dergelijke gebieden op. Wij zijn reeds door andere kleine landen voorbijgestreefd. Indien men door overtuiging en goede wil niet in slaagt sommige achterlijke nijverheidsmiddelen te doen handelen, dan dient men maar die normalisatie en het gebruik van het wetenschappelijk onderzoek op te dringen.

Men zou niet meer begrijpen dat in ons land, door ingebreke-blijven, onbegrip of egoïsme, nijverheidsleiders de bewerkers zouden worden van de verdwijning van nijverheden en van werkloosheid.

Drijfkraft :

Zo de Regering, door haar wetsvoorstel wat de steenkolenmijnen betreft, over ernstige beleggingsorganen zal kunnen beschikken, toch blijft het gehele vraagstuk van de steenkolenproductie op een oplossing wachten.

Naar ons oordeel, kan men het niet losmaken van het complex der drijfkraft, en het is binnen dat kader dat een oplossing zal dienen gezocht.

Te dien einde, ofschoon België over aanzienlijke reserves uraniumhoudende ertsen beschikt, lijkt het duidelijk, dat de nodige krachtinspanning niet wordt gedaan opdat ons land, ten gepasten tijde, over de installaties zou beschikken die het aanwenden van de atoomenergie mogelijk zullen maken voor de productie van electrische drijfkraft.

Daarbij kan geen sprake zijn van besnoeiing van uit-

l'avenir de notre pays, au point de vue économique, dépendra presque uniquement de la production de l'énergie électrique, tant en ce qui concerne la quantité que le prix de revient du courant industriel.

Il est nécessaire d'aborder en Belgique, sans retard, le problème de l'énergie atomique.

Le cadastre des industries.

Le Département du Rééquipement National n'a pas toujours la tâche facile, car, dans notre pays, n'existe pratiquement aucun cadastre des industries et on sait avec quelle désinvolture on dresse des statistiques.

Il est grand temps de remédier à cet état de choses.

Le cadastre des industries doit être dressé, si l'on veut vraiment, à bon escient, faire un rééquipement qui s'intègre harmonieusement dans un « planning national ».

On peut, en conclusion, dire que le Département du Rééquipement National a déjà obtenu des résultats heureux.

Il faut ajouter, cependant, qu'il faudra développer, dans de justes mesures, ce Département et l'armer pour intervenir efficacement auprès des milieux qui n'ont pas le droit de rester indifférents aux problèmes du rééquipement et de l'application d'une technique découlant de la recherche scientifique.

On ne peut se permettre le luxe, dans un pays aussi industrialisé que la Belgique et devant exporter une grande partie de sa production, de perdre un temps précieux en voulant persuader alors que l'on manque de moyens directs d'intervention.

Quand nous examinons ce qui s'est passé pendant la guerre, non pas dans les grands pays industriels tels que les Etats-Unis d'Amérique ou la Grande-Bretagne, mais chez les petites nations comme la Suède et la Suisse, et quand nous voyons les moyens dont disposent les pouvoirs publics dans un pays aussi industrialisé que la Tchécoslovaquie, dans un pays comme la Hollande, qui poursuit un dirigisme économique et un développement industriel, nous avons le droit de dire que la voie qu'on a suivie en matière de rééquipement se présentait bien, mais qu'elle sera trop longue; qu'il faut aller plus vite, gagner du temps, si l'on veut être prêt avec des nouvelles productions, indispensables à notre expansion économique.

Il faut pour tout cela ne pas reculer devant des obstacles et des résistances. Il faut s'armer pour imposer à la nation cette nouvelle discipline, et l'Etat ne peut reculer devant l'impérieuse nécessité de créer, sous la forme d'institutions autonomes, les nouvelles industries indispensables au maintien et au développement de notre standard de vie, si l'initiative privée fait défaut ou se désintéresse de la chose.

C'est dans ce sens, d'après nous, que le Département du Rééquipement National doit être orienté.

Le Rapporteur,

E. ANSEELE.

Le Président,

W. MARCHAND.

gaven, daar de toekomst van ons land, in economisch opzicht, nagenoeg uitsluitend afhankelijk zal zijn van de productie der elektrische drijfkracht, zowel wat de hoedanigheid als de kostprijs van de nijverheidsstroom betreft.

Het is nodig, in België onverwijld het vraagstuk van de atoom-energie aan te vatten.

Het kadaster der nijverheden.

Het departement van 's lands wederuitrusting heeft niet steeds een gemakkelijke taak, daar in ons land praktisch geen kadaster der nijverheden bestaat, en men weet met welke oppervlakkigheid de statistieken worden opgemaakt.

Het is hoog tijd om die toestand te verhelpen.

Het kadaster der nijverheden dient aangelegd, indien men werkelijk in alle ernst aan wederuitrusting wil doen die harmonisch ingevoegd wordt in een « nationaal planning ».

Om te besluiten kan worden gezegd, dat het departement van 's lands wederuitrusting reeds gelukkige uitslagen heeft bekomen.

Nochtans dient hieraan toegevoegd, dat dit departement in juiste mate moet worden ontwikkeld en dat het dient gewapend om op doeltreffende wijze tussenbeide te komen in de middens die het recht niet hebben onverschillig te blijven ten opzichte van de vraagstukken in verband met de wederuitrusting en de toepassing van een techniek voortvloeiend uit het wetenschappelijk onderzoek.

In een zo geïndustrialiseerd land als België, dat een groot deel van zijn productie moet uitvoeren, kan men zich de weelde niet veroorloven, kostbare tijd te verliezen door te willen overtuigen, terwijl men over geen rechtstreekse middelen tot ingrijpen beschikt.

Wanneer wij nagaan wat zich tijdens de oorlog heeft voorgedaan, niet in de groote nijverheidslanden zoals de V. S. A. en Groot-Brittannië, doch bij de kleine naties zoals Zweden en Zwitserland, en als wij zien over welke middelen de openbare machten beschikken in een zo geïndustrialiseerd land als Tsjecho-Slowakije, of in een land lijk Nederland, dat een economisch dirigisme en een nijverheidsontwikkeling nastreeft, dan hebben wij het recht te zeggen, dat de weg die wij op gebied van wederuitrusting hebben gevolgd een goed uitzicht vertoont, maar dat hij te lang zal zijn, dat sneller dient vooruitgegaan, tijd moet worden gewonnen, zo men klaar wil zijn met nieuwe producties die onmisbaar zijn voor onze economische expansie.

Om dit alles dient men niet terug te deinzen voor hinderpalen en tegenstand. Men moet zich wapenen om aan het land deze nieuwe tucht op te leggen, en de Staat mag niet aarzelen tegenover de dwingende noodzakelijkheid om, in de vorm van zelfstandige instellingen, de nieuwe nijverheden op te richten die onontbeerlijk zijn tot het behoud en de ontwikkeling van onze levensstandaard, indien het privaat initiatief in gebreke blijft of zich de zaak niet aantrekt.

Naar onze mening, is het in die zin, dat het departement voor 's lands wederuitrusting dient georiënteerd.

De Verslaggever,

E. ANSEELE.

De Voorzitter,

W. MARCHAND.

ANNEXE I.

Effectif du personnel en 1947.

Grade	Barème à 225 p. e.	Effectif du cadre	Effectif actuel émargeant au budget		Prévu pour fin 1947		Dépenses prévues
			Défin.	Temp.	Défin.	Temp.	
CABINET							
		(1)					
Chef de Cabinet	229.500	1	—	1 (2)	—	1	Pour membres du Cabinet, non fonctionnaires de l'Etat (art. 24.1) : 607.500 frs. + indemnités diverses : 117.500 » 725.000 frs.
Secrétaire de Cabinet	81.000 — 175.500	1	—	1	—	1	
Secrétaire particulier	81.000 — 175.500	1	—	1	—	1	
Attachés.	81.000 — 175.000	2	—	1	—	2	Pour membres du Cabinet, fonctionnaires de l'Etat (art. 26.1) : 81.000 frs.
		5	—	4	—	5	
DIRECTION GÉNÉRALE							
Directeur général.	249.750	1	1	—	1	—	Pour définitifs (art. 23) : 3.842.000 frs. + indemnité divers. : 248.000 frs. 4.090.000 frs.
Inspecteur général du Charb.	229.500	1	1	—	1	—	
Directeur d'Administration. . .	229.500	2	—	—	—	—	
Conseiller	148.500 — 216.000	11	6	2	10	—	Pour temporaires et salariés (art. 24.2) : 854.600 frs. + indemnité : 170.400 frs. 1.025.000 frs.
Conseiller-Adjoint.	108.000 — 175.500	11	2	—	3	3	
Secrétaire d'administration. . .	81.000 — 135.000	24	—	2	6	6	
Chef de bureau ou sous-chef de bureau.	60.750 — 121.500	1	1	—	1	—	
Rédacteur	40.500 — 64.800	3	—	1 (3)	2	1	
Commis.	33.750 — 62.100	12	2	—	6	—	
Dessinateur-expéditeur	33.750 — 62.100	2	—	1	—	1	Pour indemnités payées au personnel de bureau attaché au Cabinet (art. 26.1) : 89.000 frs.
Sténo-dactylo secrétaire. . . .	40.500 — 64.800	4	1 (4)	—	2	—	
Sténo-dactylographe	37.800 — 62.100	16	—	10 (5)	8	—	
Dactylographe.	32.400 — 49.950	3	—	2	3	—	Pour prestations supplém. (art. 26.2). 40.000 frs.
Huissiers-messagers	27.000 — 39.420	2	—	2 (6)	2	—	
Garçon de service.	27.000 — 39.960	1	—	1	—	1	
Conducteur d'auto	32.400 — 48.600	3	1	1	3	—	
		97	15	22	48	12	

(1) Arrêté du Régent du 18 juillet 1946, modifié par des arrêtés subséquents.

(2) Fonctions exercées par le Directeur Général.

(3) Est attaché au Cabinet et peut être remplacé à la Direction Générale.

(4) Idem.

(5) Dont 3 sont attachées au Cabinet et peuvent être remplacées à la Direction Générale.

(6) Dont 1 est attaché au Cabinet et peut être remplacé à la Direction Générale.

Getalsterkte van het Personeel in 1947.

BIJLAGE I.

Graad	Wedderooster aan 225 l. h.	Getalsterkte van het kader	Huidige getal- sterkte voorzien op begroting		Voorzien voor einde 1947		Voorziene uitgaven
			Vast	Tijdel.	Vast	Tijdel.	
KABINET							
		(1)					
Kabinetschef	229.500	1	—	1 (2)	—	1	Voor leden van het Kabinet, geen Rijks-ambtenaar (art. 24.1) : 607.500 fr.
Kabinetssecretaris.	81.000 — 175.000	1	—	1	—	1	+ diverse vergoedingen : 117.500 fr.
Privaatsecretaris	81.000 — 175.000	1	—	1	—	1	725.000 fr.
Geattacheerden.	81.000 — 175.000	2	—	1	—	2	Voor leden van het Kabinet, Rijksambtenaren (art. 26.1) : 81.000 fr.
		5	—	4	—	5	
ALGEMENE DIRECTIE							
Directeur-generaal	240.750	1	1	—	1	—	Voor vast benoemden (art. 23) 3.842.000 fr.
Inspecteur-generaal v ^r Kolenw.	220.500	1	1	—	1	—	+ diverse vergoedingen : 248.000 fr.
Directeur van Bestuur	220.500	2	—	—	—	—	4.090.000 fr.
Adviseur	148.500 — 216.000	11	6	2	10	—	
Adjunct-adviseur	108.000 — 175.500	11	2	—	3	3	
Bestuurssecretaris	81.000 — 135.000	24	—	2	6	6	
Bureelhoofd of onder-bureel- hoofd	60.750 — 121.050	1	1	—	1	—	Voor tijdelijken en loon- trekkenden (art. 42.2) : 854.600 fr.
Opsteller	40.500 — 64.800	3	—	1 (3)	2	1	+ vergoeding : 170.000 fr.
Klerk	33.750 — 62.100	12	2	—	6	—	1.025.000 fr.
Tekenaar-expeditionnair.	33.750 — 62.100	2	—	1	—	1	
Steno-typiste secretaresse	40.500 — 64.800	4	1 (4)	—	2	—	Voor vergoedingen uitbetaald aan het bu- reaupersoneel gehecht aan het Kabinet (art. 26.1) : 80.000 fr.
Steno-typiste	37.800 — 62.100	16	—	10 (5)	8	—	
Typiste	32.400 — 49.950	3	—	2	3	—	
Deurwachters-boden	27.000 — 39.420	2	—	2 (6)	2	—	
Loopjongen.	27.000 — 39.960	1	—	1	—	1	Voor bijkomende prestaties (art. 26.2) : 40.000 fr.
Autovoerder	32.400 — 48.600	3	1	1	3	—	
		97	15	22	48	12	

(1) Besluit van de Regent dd. 18 Juli 1946, gewijzigd door latere besluiten.

(2) Functies uitgeoefend door de Directeur-Generaal.

(3) Is gehecht aan het Kabinet en kan bij de Alg. Dir. worden vervangen.

(4) Idem.

(5) Waarvan 3 gehecht aan het Kabinet en die bij de Alg. Dir. kunnen worden vervangen.

(6) Waarvan 1 gehecht aan het Kabinet en die bij de Alg. Dir. kan worden vervangen.

ANNEXE II.

Note sur la gazéification,

J'ai l'honneur de vous communiquer, ci-après, les indications que mes services ont recueillies au sujet de l'état actuel des travaux de préparation d'un essai de gazéification que Syndigaz exécute au siège de Bois-la-Dame des Charbonnages de Bonne-Espérance, Batterie et Violette.

I. — Etage 0-67 mètres.

Au niveau de 67 mètres a été creusée, à partir du puits I, en direction Sud, une bacnure de reconnaissance qui, après un avancement de 400 mètres, n'a pas recoupé de couche permettant d'établir un panneau de gazéification entre les niveaux de 0 et 67 mètres.

Cette bacnure a été abandonnée et déséquipée dans la partie située au Sud de la recoupe de la couche Grande Veinette, rencontrée à quelque 170 mètres au Sud du puits I.

Cette couche, inclinée vers le Sud de 85°, présente une ouverture de 0 m. 45, exploitée naguère jusqu'au voisinage de la bacnure, elle a été reconnue par un chassage, puis par un montage de 40 mètres de hauteur, creusés en grande partie dans les remblais, qui contiennent 40 à 50 % de charbon menu.

Le chassage y est entretenu, en vue d'un éventuel essai de gazéification de ces remblais charbonneux, qui abondent dans les anciennes exploitations et dont il sera intéressant d'examiner la possibilité de la mise en valeur.

II. — Etage 100-160 mètres.

En présence des résultats négatifs de la reconnaissance effectuée à 67 mètres, l'on a cherché à établir un panneau de gazéification entre les niveaux de 100 et 160 mètres, région dans laquelle les anciens plans de mine indiquent la présence d'au moins deux couches en dressant, non affectées par les dérangements rencontrés à 67 mètres.

Poussée activement, la bacnure Sud issue du Puits I à 160 mètres a recoupé :

a) le 15 janvier 1947, la couche Hufnalle, composée d'une veine de charbon dur, de 0 m. 45 d'épaisseur ;

b) le 25 janvier 1947, après un nouvel avancement de 27 mètres, la couche Wérisseau présentant une puissance en charbon de 0 m. 87, dans une ouverture de 1 m. 25.

Des chassages en direction Ouest ont immédiatement été

BIJLAGE II

Nota over de gasvorming,

Ik heb de eer U hierna de inlichtingen te laten geworden, die door mijn diensten werden verzameld nopens de huidige stand van de voorbereidende werkzaamheden voor een proef van gasvorming door Syndigaz ten zetel van Bois-la-Dame van de Charbonnages de Bonne-Espérance, Batterie et Violette.

I. — Verdieping 0-67 meter.

Op de hoogte van 67 meter werd, van uit schacht I, in zuidelijke richting, een verkenningdwarssteengang gegraven, die, na een vooruitgang van 400 meter, geen laag heeft ontmoet die toelaat een vak voor gasvorming in te richten tussen de hoogten van 0 en 67 meter.

Die dwarssteengang werd verlaten en van haar uitrusting ontdaan in het gedeelte gelegen ten Zuiden van de aansnijding van de laag Grande Veinette, aangetroffen op ongeveer 170 meter ten zuiden van schacht I.

Die laag, naar het Zuiden overhellend in een hoek van 85°, vertoont een opening van 0. m. 45; zij werd vroeger geëxploiteerd tot in de buurt van de dwarssteengang en werd herkend aan een raamwerk en dan aan een opbraak van 40 m. hoogte, grotendeels gegraven in de opvullingen die 40 à 50 % stofkolen bevatten.

Het raamwerk wordt er onderhouden met het oog op een gebeurlijke proefneming van vergassing van die koolachtige aanvullingen, die zeer talrijk zijn in de oude ontginningen en waarvan het belangwekkend zou zijn de mogelijkheid van exploitatie te bestuderen.

II. — Verdieping 100-160 meter.

Ten overstaan van de negatieve uitslagen van de op 67 m. uitgevoerde verkenning, heeft men gepoogd een vak voor gasvorming te vormen tusschen de verdiepingen van 100 en 160 m., streek waarvan de oude mijnplannen de aanwezigheid signaleren van ten minste twee steile lagen, en waar geen storingen worden aangetroffen zoals op 67 meter.

Ijverig doorgezet, heeft de uit schacht I komende dwarssteengang op 160 m. aangetroffen :

a) op 15 Januari 1947 de Hufnalle-laag, bestaande uit een ader harde steenkool van 0 m. 45 dikte ;

b) op 25 Januari 1947, na een nieuwe voortuitgang van 27 meter, de laag Wérisseau, met een steenkoleninhoud van 0 m. 87 op een opening van 1 m. 25.

Onmiddellijk werden in westelijke richting raamwerken

entrepris dans ces deux couches, au niveau de 160 mètres, d'abord dans Hufnalle, pour reconnaître l'allure et l'importance d'un dérangement rencontré à la recoupe de cette couche, puis dans Wérisseau, pour tracer le panneau de gazéification que l'on a décidé d'établir dans cette veine.

Le chassage dans Wérisseau a atteint 33 mètres de longueur et n'a pas rencontré de dérangement affectant les couches en direction Ouest.

On a ensuite commencé, dans Wérisseau, un montage vers le niveau de 100 mètres, montage qui permettra de vérifier la régularité de la couche et de commencer le creusement du chassage à 100 mètres délimitant, au niveau supérieur, le panneau de gazéification.

Simultanément, on poursuit, dans Hufnalle, le chassage Ouest à 160 mètres, qui servira de galerie d'observation pour le panneau de Wérisseau, et qui fera, plus tard, partie du circuit d'un panneau de gazéification à établir dans Hufnalle.

III. — *Examen et mise au point du programme d'exécution des travaux.*

La Commission exécutive de Syndigaz s'est réunie le 13 février 1947, sous la présidence de M. De Smaele, pour examiner la situation générale des travaux et préciser les détails du plan d'exécution. Des exposés qui y ont été faits, je retiens les indications suivantes :

1° *Situation financière.*

Le Fonds National de la Recherche scientifique a alloué à Syndigaz une seconde tranche de 350.000 francs, du subsidé de 1 million de francs qui lui a été attribué.

Le versement de la deuxième tranche de 7.500.000 fr. du subsidé gouvernemental de 20 millions de francs est attendu à bref délai.

2° *Installations de surface.*

Les dispositions sont arrêtées pour l'acquisition et la mise en place du matériel nécessaire, comprenant des ventilateurs, un laboratoire, des chaudières (ces dernières seront cédées par la Société Nationale des Chemins de fer Belges, et mises en service après réparation).

Les commandes de matériel électrique sont passées.

3° *Travaux souterrains.*

Tous les creusements nécessaires à l'établissement d'un panneau de gazéification seront (sauf cas de force majeure, tels que grèves) terminés le 30 août 1947.

Il restera, à ce moment, à établir des sondages reliant la galerie de feu, à 160 mètres, avec la galerie parallèle d'observation, distante de 27 mètres, creusée dans la couche Hufnalle, pour le placement des tuyauteries de pulvé-

oernomen, in die twee lagen, op hoogte 160 m., eerst in de Hufnalle om de aard en de belangrijkheid na te gaan van een bij de aansnijding van die laag ondervonden storing, dan in de Wérisseau, om het vergassingsvak dat men in die ader wil aanleggen af te bakenen.

In de Wérisseau bereikt het raamwerk een lengte van 33 meter en heeft geen storing aangetroffen van de lagen in westelijke richting.

Men is vervolgens in Wérisseau begonnen met een opbraak naar de verdieping van 100 meter, opbraak die zal toelaten de regelmatigheid na te gaan van de laag en te beginnen met het graven van het raamwerk op 100 meter tot afbakening van het vergassingsvak op de hogere verdieping.

Tegelijkertijd gaat men in Hufnalle verder met het westelijk raamwerk op 160 m., dat als observatiegang zal dienen voor het vak in Wérisseau en later deel zal uitmaken van een in de Hufnalle te vormen vergassingsvak.

III. — *Onderzoek en uitwerking van het uitvoeringsprogramma der werken.*

De uitvoeringscommissie van Syndigaz vergaderde op 13 Februari 1947 onder het voorzitterschap van de heer De Smaele, om de algemene stand van de werken te onderzoeken en om de bijzonderheden van het uitvoeringsplan nader te omschrijven. Van de daar gegeven uiteenzettingen, vermeld ik volgende gegevens :

1° *Financiële toestand.*

Het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek heeft aan Syndigaz een tweede schijf toegekend van 350.000 frank op de haar verleende toelage van 1 miljoen frank.

De storting van de tweede schijf van 7.500.000 frank van de regeringstoelage van 20 miljoen frank wordt binnenkort verwacht.

2° *Bovengrondse inrichting.*

De nodige schikkingen werden getroffen voor de aankoop en de opstel van het nodige materieel, omvattende ventilators, een laboratorium, ketels (deze zullen worden afgestaan door de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen en na herstelling worden in dienst gesteld).

Het electrisch materieel werd besteld.

3° *Ondergrondse werken.*

Alle voor de inrichting van een vergassingsvak nodige delvingswerken zullen geëindigd zijn op 30 Augustus 1947 (behalve in geval van overmacht, zoals staking).

Op dat ogenblik zullen nog boringen dienen uitgevoerd om de vuurgang, op 160 m. te verbinden met de op een afstand van 27 m. parallel lopende observatiegang, in de Hufnalle-laag gegraven voor het plaatsen van het buizen-

risation d'eau (les gaz doivent être refroidis au pied du montage en feu, pour assurer la conservation du soutènement de la galerie de retour, à 160 mètres, et pour éviter, dans celle-ci, la transformation de l'oxyde de carbone en gaz carbonique).

L'allumage du panneau est prévu pour le 30 septembre 1947.

La capacité de l'équipement d'extraction du puits I (wagonnet guidé par câbles) est de 80 wagonnets de 500 litres par poste de 8 heures.

Elle est suffisante pour permettre l'extraction des déblais et le transport du personnel et du matériel des divers creusements en cours. L'avancement en chassages est de 2 m. 40 par jour ou 40 mètres par quinzaine. Il n'est pas susceptible d'être accru par l'organisation du travail en quatre équipes se relayant sur place.

L'entrepreneur chargé des creusements dispose d'un personnel suffisant et qualifié; à une pénurie éventuelle, il serait remédié par un renfort prélevé au Charbonnage.

Les frais de creusement s'élèvent à 700.000 francs par mois, dont 350.000 francs de frais fixes.

4e Emploi de l'oxygène comme comburant.

Le comburant idéal serait de l'air à 40 % d'oxygène, dont l'emploi continu exigerait la consommation de 1.850 m³ d'oxygène à l'heure.

Pour le transport de l'oxygène liquide (sous-produit de la fabrication de l'ammoniac synthétique) Syndigaz s'est assuré la disposition de 13 wagons citernes (dont 1 à réparer).

Le coût de l'oxygène liquide, provenant des usines de Briey, est de 3.450 francs le m³ rendu en gare de Wandre. La perte par évaporation au cours du transport est de 50 % et 1 m³ d'oxygène liquide donne 800 m³ d'oxygène gazeux. Celui-ci reviendrait à environ 8,75 francs le m³, d'où résulterait, pour la marche continue à l'air suroxygéné à 40 %, une dépense de 1.320.000 francs par mois.

Le coût des installations servant à amener l'oxygène de la gare de Wandre au siège de Bois-la-Dame, a été calculé dans trois hypothèses :

a) évaporateur en gare de Wandre et tuyauterie de 2.200 mètres, le reliant au siège; coût : 3.500.000 francs;

b) conduite d'amenée de l'oxygène liquide au siège; coût : 2.200.000 francs;

c) transport de l'oxygène liquide de la gare de Wandre au siège de Bois-la-Dame, par camions-citernes (perte supplémentaire de 15 % au transvasement); coût : 2.000.000 de francs.

Les deux premières solutions, trop onéreuses, sont à rejeter.

Devant le coût élevé de la marche continue à l'oxygène,

stelsel voor de verstuiving van het water (de gassen dienen aan de voet van de in vuur staande opbraak afgekoeld, om de ondersteuning van de luchtgalerij op 160 meter te beschermen en om in deze de verandering van het kooloxyde in koolzuur te vermijden).

Het aansteken van het vak is voorzien voor 30 September 1947.

De capaciteit van de ophaaluitrusting van schacht I (wagentje met geleidingskabels) bedraagt 80 wagentjes van 500 liter per ploeg van 8 uren.

Zij is onvoldoende om het ophalen te verzekeren van de aanvullingen en het vervoer van het personeel en van het materieel van de verschillende aan gang zijnde delvingen. Het raamwerk vordert naar rato van 2 m. 40 per dag of 40 meter per twee weken. Dit kan niet worden bespoedigd door de organisatie van het werk in vier ploegen die elkander ter plaatse aflossen.

De aannemer die met het delgingswerk is belast, beschikt over voldoende en geschoold personeel; een gebuurlijk tekort zou worden verholpen door versterking uit de Steenkolenmijn.

De delvingkosten belopen 700.000 frank per maand, waarvan 350.000 frank vaste kosten.

4^e Gebruik van de zuurstof als verbrandingsmiddel.

Het ideale verbrandingsmiddel zou bestaan uit lucht met 40 % zuurstof; het gebruik ervan zou per uur 1.850 m³ zuurstof vergen.

Voor het vervoer van de vloeibare zuurstof (bijproduct van de fabricage van synthetische ammoniak), kan Syndigaz geschikken over 13 tankwagons (waarvan 1 dient hersteld).

De vloeibare zuurstof, komende uit de werkhuizen van Briey, kost 3.450 frank per m³ franco station te Wandre. Het verlies door verdamping tijdens het vervoer bedraagt 50 % en 1 m³ vloeibare zuurstof geeft 800 m³ koolzuurhoudende zuurstof. Deze zou op ongeveer fr. 8,75 komen, wat bij een voortdurend verbruik van met zuurstof oververzadigde lucht à 40 %, een uitgave vereist van 1.320.000 frank per maand.

De kosten van de installatie, dienende voor het vervoer van de zuurstof van het station van Wandre naar de zetel van Bois-la-Dame, werden berekend volgens drie hypothesen :

a) verdampstoestel in het station van Wandre en buizenstel van 2.200 meter, dat het met de zetel verbindt; kosten : 3.500.000 frank.

b) aanvoerleiding van de vloeibare zuurstof naar de zetel; kosten : 2.200.000 frank.

c) vervoer van de vloeibare zuurstof van het station van Wandre naar de zetel van Bois-la-Dame met tankwagons (bijkomend verlies van 15 % bij de overgieting); kosten : 2.000.000 frank.

De eerste twee oplossingen dienen verworpen daar ze te kostelijk zijn.

In verband met het voortdurend werken met zuur-

on se bornera d'abord à utiliser éventuellement de l'oxygène, fourni en quantité limitée par l'industrie belge, ou par une installation Linde à monter au siège de Bois-la-Dame, pour allumer puis raviver périodiquement le feu.

5° Revêtement de la galerie de tête à 100 mètres.

Le sol de cette galerie doit être pourvu d'un revêtement qui isole le charbon sous-jacent du courant d'air comburant, tout en lui ménageant un accès localisé constamment à la tête du montage de feu. On a envisagé un revêtement d'argile, qui se disloquerait à la tête du montage, à mesure que celui-ci se déplace sous l'effet de la combustion, ou une sole en béton, percée d'ouvertures dont les obturations peuvent être manœuvrées par commandes mécaniques à distance.

La question mérite un examen approfondi, qui sera poursuivi au cours des prochaines séances que la Commission exécutive tiendra à quinze jours d'intervalle.

Le Directeur général des Mines,

A. MEYERS.

stof, zal men zich er vooreerst toe beperken gebeurlijk zuurstof te gebruiken die in beperkte hoeveelheid door de Belgische nijverheid, wordt geleverd, of zich behelpen met een Linde-installatie, ten zetje van Bois-la-Dame te monteren, om het vuur aan te steken en het periodisch aan te wakkeren.

5° Bekleding van de hoofdgalerij op 100 m.

De grond van die galerij dient voorzien te worden van een bekleding die de onderliggende steenkolen afzondert van de verbranding teweeg brengende luchtstroom, terwijl aan die steenkool toch voortdurend een plaatselijke toegang wordt verzekerd aan de ingang van de vuuropbraak. Men heeft een kleibekleding overwogen die, aan de ingang van de opbraak zou uiteenvallen, naarmate deze zich verplaatst onder de invloed van de verbranding, of een bodem in beton, met openingen waarvan de afsluitingen op afstand door een mechanische inrichting kunnen worden bediend.

Dit probleem dient grondig te worden bestudeerd; de uitvoeringscommissie zal er dan ook haar volgende vergaderingen, die zij om de twee weken zal houden, aan wijden.

De Directeur generaal van het Mijnwezen,

A. MEYERS.

ANNEXE III.

**Organismes ou Commissions
dépendant du Ministère du Rééquipement National.**

1. — *Institut Belge de Normalisation, A. S. B. L.*

Constitué par arrêté du Régent du 20 septembre 1945.

La mission de cette association sans but lucratif est :

- 1° d'étudier ou de faire étudier la normalisation dans tous les domaines;
- 2° de centraliser et de coordonner les travaux de normalisation en Belgique;
- 3° de diffuser les résultats de ces travaux dans les milieux intéressés;
- 4° de collaborer dans le domaine de la normalisation avec les institutions similaires étrangères et de participer aux travaux des organismes internationaux de normalisation;
- 5° de contribuer par des moyens et de la façon la plus large au progrès et à l'application pratique des principes de normalisation.

Sudside de 5 millions prévu au budget.

Commissaire du Gouvernement auprès de l'Institut Belge de Normalisation : M. Jacob, Directeur des Poids et Mesures.

2. — *Syndigaz.*

Société en participation — Syndicat d'Etudes de la Gazéification Souterraine.

Constituée le 20 décembre 1944.

Capital : 10 millions.

Mission : Etudier et mettre au point, par la S. A. des Charbonnages de Bonne Espérance, Batterie et Violette, des procédés de production souterraine des gaz par le traitement de tous combustibles minéraux.

L'arrêté du 4 septembre 1945 accorde un subside de 20 millions à Syndigaz, mais subordonne celui-ci aux conditions suivantes :

- 1° résultat des recherches mis à la disposition de tous les charbonnages belges;
- 2° cinq délégués de la Fédération des Charbonnages au Conseil d'Administration;
- 3° commissaire du Gouvernement ayant droit de veto;
- 4° contrôle des comptes par l'Administration des Mines.

BIJLAGE III.

**Organismen of Commissies
afhangelend van het Ministerie van 's Lands Wederuitrusting**

1. — *Belgisch Instituut voor Normalisatie, V. Z. W. D.*

Opgericht bij besluit van de Regent dd. 20 September 1945.

De opdracht van die vereniging zonder winstbejag omvat :

- 1° De studie of het ter studie uitgeven van de normalisatie op alle gebieden;
- 2° De centralisatie en samenordening der normalisatiewerken in België;
- 3° De verspreiding in de betrokken middelen van de uitslagen der werken;
- 4° De samenwerking, op het gebied der normalisatie, met gelijkaardige buitenlandse instellingen en de deelneming aan de werking der internationale normalisatie-organismen;
- 5° Door alle middelen en op de ruimste wijze bij te dragen tot de vooruitgang en tot de praktische toepassing van de beginselen van de normalisatie.

Toelage van 5 miljoen, voorzien op de begroting.

Regeringscommissaris bij het Belgisch Instituut voor Normalisatie : de heer Jacob, Directeur van het IJkwezen.

2. — *Syndigaz.*

Vennootschap op aandelen. — Syndicaat voor Onderzoek van de Ondergrondse Vergassing.

Opgericht op 20 December 1944.

Kapitaal : 10 miljoen.

Opdracht : Onderzoek en aanpassing door de « S. A. des Charbonnages de Bonne Espérance, Batterie et Violette », van de procédé's van ondergrondse productie van gassen door de behandeling van alle minerale brandstoffen.

Bij besluit van 4 September 1945, wordt een toelage van 20 miljoen aan Syndigaz verleend, doch deze is ondergeschikt aan volgende voorwaarden :

- 1° de uitslag van de onderzoeken dient ter beschikking gesteld van alle Belgische steenkolenmijnen;
- 2° vijf afgevaardigden van de Federatie der Steenkoolmijnen in de Raad van Beheer;
- 3° Regeringscommissaris beschikkend over het veto-recht;
- 4° toezicht op de rekeningen door het Bestuur der Mijnen.

3. — *Commission des Economies de Combustibles.*

Commission technique permanente pour l'étude de l'économie dans l'utilisation des combustibles et de l'énergie et de leur emploi rationnel.

Constituée par arrêté ministériel du 31 octobre 1946.

Mission :

1° établir un inventaire de la consommation des combustibles et de l'énergie, par usage et par secteur industriel et domestique, et procéder à une estimation des économies réalisables dans chaque secteur;

2° étudier et proposer au Ministère du Rééquipement National toutes mesures susceptibles de promouvoir les économies dans l'utilisation des combustibles et de l'énergie, et d'assurer leur emploi rationnel.

Composition :

Représentants :

du Ministère des Combustibles et de l'Energie,
du Ministère des Affaires Economiques,
du Ministère du Travail,
du Ministère du Rééquipement National,
du Ministère des Communications,
de l'Administration des Mines,
de la F. I. B. (Fédération des Industries Belges),
de l'I. B. N. (Institut Belge de Normalisation),
de l'I. R. S. I. A. (Institut pour l'Encouragement de la Recherche Scientifique pour l'Industrie et l'Agriculture),
de la Fédération des Associations Charbonnières,
de Fabrimétal (à titre de constructeur d'appareils),
du Comité Industriel de l'Enseignement Professionnel et Technique,
des personnes particulièrement qualifiées dans l'enseignement, dans la technique et dans les sciences appliquées à l'utilisation des combustibles et de l'énergie

4. — *Commission des Reviseurs d'Entreprises.*

Cette commission vient de terminer ses travaux en soumettant au Gouvernement un projet de loi visant à créer un Institut des Reviseurs d'Entreprises, qui doterait progressivement la Belgique d'un corps d'experts analogue aux Chartered Accountants britanniques.

Dépend conjointement du Ministère des Affaires Economiques et du Ministère du Rééquipement National.

Constitué par arrêté du Régent du 23 avril 1946.

3. — *Commissie voor de Besparing van Brandstoffen.*

Vaste technische commissie die het opsporen der middelen gericht op het bekomen van een zuinig en rationeel brandstoffen- en energieverbruik ten doel heeft.

Opgericht bij ministerieel besluit van 31 October 1946.

Opdracht :

1° een inventaris van het brandstoffen- en energieverbruik per gebruik en per nijverheids- of huiselijken sector opmaken en overgaan tot het begroten van de in iederre sector te verwezenlijken besparingen;

2° iedere maatregel, die kan bijdragen om een zuinig en rationeel brandstoffen- en energieverbruik te bevorderen en te verzekeren, bestuderen en aan het oordeel van de Minister van 's Lands Wederuitrusting onderwerpen.

Samenstelling :

Vertegenwoordigers van :

het Ministerie van Brandstof en Energie;
het Ministerie van Economische Zaken;
het Ministerie van Arbeid;
het Ministerie van 's Lands Wederuitrusting;
het Ministerie van Verkeerswezen;
het Bestuur van het Mijnwezen;
het V. B. N. (Verbond der Belgische Nijverheid);
het B. I. N. (Belgisch Instituut voor Normalisatie);
het I. O. W. N. L. (Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw);
de Federatie der Belgische Kolenverenigingen;
de Fabrimétal (als bouwer van toestellen van het Nijverheidscomité voor het Beroeps- en Technisch Onderwijs;
uit personen die op gebied van onderwijs, techniek en wetenschap, verband houdend met het brandstoffen- en energieverbruik, bijzonder bevoegd zijn

4. — *Commissie der Bedrijfsrevisoren.*

Deze commissie heeft haar werkzaamheden beëindigd door aan de Regering een wetsontwerp voor te leggen strekkend tot de oprichting van een Instituut der Bedrijfsrevisors dat België trapsgewijze zou voorzien van een korps deskundigen gelijkaardig als de Britse Chartered Accountants.

Hangt gelijktijdig af van het Ministerie van Economische Zaken en van het Ministerie van 's Lands Wederuitrusting.

Opgericht bij besluit van de Regent dd. 23 April 1946.

Mission des reviseurs : Créer des conditions techniques favorables à une politique de rééquipement économique, vérifier, contrôler, reviser et notamment renforcer la protection de l'épargne, par la surveillance des entreprises.

5. — *Groupe d'Etudes de l'Industrie Textile.*

Commission de caractère paritaire, fondée d'accord avec la Fédération de l'Industrie Textile et les grandes organisations syndicales. Se divise en sections techniques consacrées aux diverses branches de cette industrie : coton, laine, lin, fibre artificielle, fibre dure, bonneterie.

Mission : Etudier les problèmes posés par le rééquipement de l'industrie textile. La question sera notamment posée de l'opportunité de créer des « centres » tels qu'ils sont prévus par l'arrêté actuellement soumis par le Gouvernement à la signature de Monseigneur le Prince Régent.

6. — *Groupe d'Etudes des Industries du Bois.*

A été installé récemment.

Même composition, même objet et mêmes méthodes que la Commission précédente.

7. — *Groupe d'Etudes des Industries du Cuir.*

Celui-ci a été installé le jeudi 27 février.

Même composition, même objet et mêmes méthodes que la Commission du Textile.

Opdracht van de revisors : scheppen van gunstige technische voorwaarden voor een politiek van economische wederuitrusting, nazien, contrôle, herziening en inzonderheid versterking van de bescherming der geldbeleggers, door het toezicht op de ondernemingen.

5. — *Studiegroep voor de Textielnijverheid.*

Commissie van paritaire aard, samengesteld in akkoord met de Federatie der Textielnijverheid en met de grote syndicale organisaties. Wordt ingedeeld in technische afdelingen die zich inlaten met de verschillende takken van die bedrijven : katoen, wol, vlas, kunstmatige vezel, harde vezel, breigoed.

Opdracht : onderzoek van de vraagstukken opgerezen in verband met de gepastheid, « centra » op te richten zoals deze zijn voorzien bij het besluit dat tans door de Regering aan de handtekening van Monseigneur de Prins Regent is voorgelegd.

6. — *Studiegroep voor de Houtnijverheden.*

Werd onlangs samengesteld.

Zelfde samenstelling, zelfde onderwerp en zelfde methoden als de voorgaande Commissie.

7. — *Studiegroep voor de Lederbedrijven.*

Deze werd op Donderdag, 27 Februari, ingesteld.

Zelfde samenstelling, zelfde onderwerp en zelfde methoden als voor de Textielcommissie.

ANNEXE. IV.

Institut Belge de Normalisation (I. B. N.)

1. — *Base*:

Arrêté-loi du 20 septembre 1945 relatif à la normalisation, c'est-à-dire à l'ensemble des prescriptions techniques relatives :

- a) à la forme, composition, dimensions, propriétés des produits et marchandises;
- b) à la terminologie et à la représentation graphique;
- c) aux méthodes de calcul, d'essai et de mesure et aux modes d'emploi.

2. — *Moyens*:

a) création: Institut Belge de Normalisation. Association sans but lucratif fondée le 5 mars 1946, dont les statuts ont été publiés en annexe au Moniteur du 23 mars 1946.

- b) agrégation des statuts de l'I. B. N.;
- c) subvention de l'Etat à l'I. B. N.;
- d) homologation des normes de l'I. B. N.

3. — *Objet et Mission*:

- a) étudier la normalisation;
- b) centraliser et coordonner les travaux de normalisation;
- c) diffuser les résultats des travaux de normalisation;
- d) collaborer aux travaux de normalisation des institutions similaires étrangères;
- e) contribuer à l'application pratique des principes de normalisation.

4. — *Activité*:

1) Création des commissions suivantes :

- a) Tolérances;
- b) Sidérurgie;
- c) Engrenages;
- d) Engins de levage;
- e) Soudure;
- f) Appareils sous pression;
- g) Eléments de machine;

BIJLAGE IV.

Belgisch Instituut voor Normalisatie (B. I. N.)

1. — *Grondslag*:

Besluitwet van 20 September 1945 betreffende de normalisatie, m.a.w. het geheel van technische voorschriften betreffende :

- a) de vorm, de samenstelling, de afmetingen, de kwaliteit der producten en waren;
- b) de terminologie en de graphische voorstelling;
- c) de berekenings-, proef- en meetmethodes, en de gebruikswijzen.

2. — *Middelen*:

a) oprichting: Belgisch Instituut voor Normalisatie, vereniging zonder winstoogmerken gesticht op 5 Maart 1946, waarvan de statuten werden gepubliceerd in de bijlagen van het *Staatsblad* van 23 Maart 1946.

- b) goedkeuring van de statuten van de B. I. N.;
- c) Staatstoelage aan de B. I. N.;
- d) homologatie van de vormen van de B. I. N.

3. — *Doel en opdracht*:

- a) Studie van de normalisatie;
- b) Centralisatie en samenordering van de normalisatiewerken;
- c) Verspreiding van de uitslagen der normalisatiewerken;
- d) Samenwerking, op het gebied der normalisatie, met gelijkaardige buitenlandse instellingen;
- e) Bijdragen tot de praktische toepassing van de normalisatiebeginselen.

4. — *Werking*:

1) Oprichting van volgende commissiën :

- a) Afwijkingen;
- b) IJzerindustrie;
- c) Kaderwerken;
- d) Hijschtoestellen;
- e) Lassching;
- f) Toestellen onder drukking;
- g) Machinebestanddeelen;

- h) Machines outils;
- i) Appareils oxyacétyléniques;
- j) Machines agricoles;
- k) Dessins et symboles;
- l) Module de construction.

2) Préparation des commissions suivantes :

- a) Briques;
- b) Bois;
- c) Béton;
- d) Liants hydrauliques;
- e) Couvertures de bâtiments.

3) Préparation de la normalisation des cahiers des charges de l'Etat. Le travail est en préparation au Ministère des Travaux Publics depuis 1920 environ. Les fonctionnaires compétents ont attendu que tous les cahiers des charges de toutes les administrations soient entièrement normalisés en accord avec les intéressés.

Actuellement, le travail est terminé pour un grand nombre de matériaux (ciment, acier...).

Le Ministère du Rééquipement National a prié l'I. B. N. de se saisir d'urgence de la question et de publier, après homologation éventuelle, les normes acceptées dont l'étude est achevée.

- h) Werktuigmachines;
- i) Oxyacetylene toestellen;
- j) Landbouwmachines;
- k) Tekeningen en symbolen;
- l) Bouwnormen.

2) Voorbereiding van volgende Commissiën :

- a) Baksteen;
- b) Hout;
- c) Beton;
- d) Hydraulische bindstoffen;
- e) Bedekking van gebouwen.

3) Voorbereiding van de normalisatie van de lastenkhieren van de Staat. Dit werk wordt bij het Ministerie van Openbare Werken voorbereid sedert onstreeks 1920. De bevoegde ambtenaars hebben gewacht totdat al de lastenkhieren van alle besturen volledig zouden zijn genormaliseerd, akkoord met de belanghebbenden.

Tans is het werk beëindigd voor een groot aantal bouwstoffen (cement, staal, enz...).

Het Ministerie van 's Lands Wederuitrusting heeft het B. I. N. verzocht dadelijk de kwestie in handen te nemen en, na eventuele homologatie, de aanvaarde normen bekend te maken waarvan de studie is voltrokken.